

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep,
0030 Oslo

FINANSDEPARTEMENTET
14. MAI 2003
Saksnr. 03, 598-28
Art. nr.

BELLONA
www.bellona.no

Oslo, 08/05/2003

Høringsuttalelse – NOU 2003:9 Skatteutvalget-forslag til endringer i skattesystemet

Miljøstiftelsen Bellona vil med dette komme med sine kommentarer til skatteutvalgets forslag til endringer i skattesystemet

1. Generelle merknader

Utformingen av skattesystemet er av avgjørende betydning for samfunnsstrukturen. Til tross for at det som regel er et overordnet mål at skattesystemet skal virke nøytralt i forhold til investeringsbeslutninger, er skatte- og avgiftsreglene et yndet virkemiddel for å initiere visse typer investeringer, og til å drive fordelingspolitikk. Et godt skattesystem skal også se hen til de samfunnsøkonomiske kostnadene.

Et av Bellona hovedmål er å jobbe for å få til virkemidler som fremmer investeringer i en miljøvennlig samfunnsutvikling. For å bringe verden over på en mer fornybar og ressurseffektiv økonomi, kreves det store investeringer i grønn teknologiutvikling og grønn infrastruktur. Faren for globale klimaendringer gjør at vi står overfor svært viktige miljøutfordringer. Det må derfor være et mål å utforme et skatte- og avgiftssystem som også ivaretar disse miljøutfordringene.

Bellona kan ikke se at skatteutvalget har hatt noen helhetlig tanke om hvordan disse miljøutfordringene skal løses. Utvalget begrenser seg til en kort, overflatisk gjennomgang av miljøavgifter og omsettelige utslippskvoter. Miljøavgifter vil sjelden føre til den ønskede effekt fordi det ikke er politisk vilje til å innføre et avgiftsnivå som er høyt nok. Høye miljøavgifter i Norge sammenliknet med andre land vil også kunne føre til en svekkelse av konkurranseevnen. Omsettelige kvoter er et virkemiddel som kun vil være anvendelig for å løse en meget snever del av de miljøutfordringer som verden står overfor. Skatteutvalget har i liten grad tatt inn over seg anbefalingene fra Grønn skattekomisjon. Norge er et høykostland og mye av miljøproblemene skyldes høyt forbruk, en god idé kan derfor være og i større grad skatlegge forbruk og bruk av ressurser fremfor arbeid. Det vil kunne bidra både til miljøforbedringer og økt sysselsetting som følge av økt konkurranseevne.

2. Høy avskrivningssats for miljøinvesteringer

Slik Bellona ser det, er den eneste muligheten å løse miljøproblemene på gjennom en teknologisk utvikling. Med dette utgangspunkt er det særdeles viktig med rammevilkår som stimulerer til en satsing på utvikling av nye teknologier. Investeringer i miljøforbedrende tiltak både i offshore og landbasert industri medfører store kostnader for selskapene. I mange tilfeller er ikke denne typen investeringer privatøkonomisk lønnsomme for det enkelte selskap selv om de gjerne kan være

Miljøstiftelsen Bellona
Boks 2141
Grunerløkka
0505 OSLO

Besøksadresse
Nordregate 2
Grunerløkka
Oslo

Telefon
2323 4600
Telefax
2238 3862

Bankgiro
6045 05 32579

Foretaksnummer
948778599
e-mail bellona@bellona.no
http://www.bellona.no

samfunnsøkonomisk lønnsomme. Grovt sett innebærer det at samfunnet verdsetter den miljøforbedring som tiltaket gir, høyere enn bedriftens investeringskostnad. På bakgrunn av dette, mener Bellona at det bør innføres egne avskrivningssatser for investeringer som fører til miljøforbedringer slik at disse blir privatøkonomisk mer fordelaktige.

2.1 Nederland – frie avskrivninger

Nederland har innført et eget program, VAMIL, med frie avskrivninger for miljøinvesteringer. Avskrivningsreglene stimulerer til investeringer i gode miljøtiltak ved å trekke fra investeringskostnaden på den skattbare inntekten. Det nederlandske avskrivningssystemet tilbyr selskapene valgfri avskrivningssats på visse investeringer som er listet opp i den såkalte VAMIL-listen. Utstyr som står på denne listen kan avskrives med en høyere avskrivningssats enn normalt. Avskrivningssatsen er valgfri noe som betyr at hele investeringen kan avskrives i investeringsåret.

VAMIL-listen er gjenstand for årlig oppdatering og består av seks kategorier. De første fem av disse refererer seg til utstyr eller materialer som er myntet på å forebygge eller redusere forurensninger til vann, luft og jord, avfall og støy. Den sjettede kategorien omfatter ENØK-investeringer og fornybar energi-teknologi.

VAMIL-listen som bestemmes av Miljøverndepartementet er blant annet basert på følgende kriterier:

- utstyret må gi en viktig miljømessig fordel
- bruk av utstyret skal ikke være vanlig (ny teknologi)
- utstyret bør kunne benyttes i stor skala

Ved fastsettelse av den miljømessige fordelingen skal det blant annet legges vekt på:

- hvilken type utslipp som reduseres
- graden av utslippsreduksjon
- teknologivalg

Selskaper inviteres til å komme med forslag til nye typer miljøteknologi som bør inn på kommende års VAMIL-liste.

Ordningen med fri avskrivningssats for miljøinvesteringer ble notifisert kommisjonen og er forutsatt i overensstemmelse med statsstøttereglene i EF-retten.

2.2 Endrede avskrivningssatser i Norge

Bellona mener investeringer i miljøvennlig teknologi bør gjøres så økonomisk attraktivt som mulig. En økning av avskrivningssatsen for typiske miljøinvesteringer vil korte ned avskrivningstiden og vil medføre bedret likviditet for bedriften. Bellona foreslår derfor at det opprettes en ny saldoavskrivningsgruppe for miljøinvesteringer. Avskrivningssatsen må være så høy at den gir incitament til denne typen investeringer. Satsen må gjerne være valgfri slik den er i Nederland. Saldoavskrivningsgruppen bør være en samlegruppe for investeringer som er ment å gi reduserte utslipp til luft og vann, avfallsanlegg samt installasjoner som gir økt energieffektivitet eller baserer seg på fornybar energi. På denne måten vil renseanlegg, nullutslippsbiler, biobrenselanlegg osv. falle innenfor ordningen som vil gjøre det mer økonomisk attraktivt å investere i denne typen teknologi.

For en mer detaljert utforming av hvilke investeringer som skal gi rett til økt avskrivningssats bør det hentes erfaringer fra Nederland. Bellona ser det som mest hensiktsmessig at det også i Norge gis en liste med anbefalinger fra Miljøverndepartementet over hvilket utstyr som gir rett til denne skattemessige fordelingen.

Økt avskrivningsats for miljøinvesteringer vil i første rekke gi bedriftene en likviditets- og rentefordel. Hvor gunstig denne fordel blir vil avhenge av inflasjonsnivået. Jo høyere inflasjonen er, jo gunstigere vil det være for bedriften. Statens utgifter vil være tap av renteinntekter på det "krediterte" beløp i tillegg til tap av pengeverdien. Den samfunnsøkonomiske nytten vil derimot være stor ved at tiltaket gir reduserte utslipp. Et annet moment er at dersom det tilrettelegges for økt utvikling av miljøteknologi, kan dette igjen gi staten inntekter i form av eksport av teknologi.

Med vennlig hilsen

Christine Karlsen

Christine Karlsen